

سروش حیدری، گرافیست مشهدی، از حال و روز امروز طراحی پوستر تئاتر مشهد می گوید

روایت سایه روشن های صحنه در یک نگاه

آریتا حسین زاده عطار

گفت وگویی روز

در دنیای تئاتر، آنچه نخستین تماس مخاطب با نمایش را رقم می زند، نه صحنه و بازیگر، بلکه گرافیکی است که در پوسترها، بروشورها و شبکه های اجتماعی

دیده می شود، تصویری که باید در یک نگاه، نمایش را روایت کند. اینجااست که هنر گرافیک وارد میدان می شود؛ هنری که اغلب در سایه روشن نور صحنه و بازیگران نادیده گرفته می شود. اما نقشی کلیدی در جذب مخاطب و ساخت هویت بصری یک اثر دارد. سروش حیدری، طراح گرافیک تئاتر، مدرس دانشگاه و آموزش وپرورش در رشته گرافیک، عضو انجمن طراحان گرافیک استان، مدیر هنری جشنواره های مختلف هنری و فرهنگی و طراح برگزیده بخش پوستر در جشنواره بین المللی تئاتر فجر، از هنرمندانی است که در سال های اخیر جایگاهی متمایز در عرصه پوستر تئاتر یافته است. آثار او نه تنها از نظر زیبایی شناسی قابل تأمل هستند، بلکه با نوعی روایتگری تصویری همراه اند و با لحن و فضای نمایش پیوندی عمیق برقرار می کنند. در این گفت وگو، درباره روند طراحی حرفه ای و جایگاه گرافیکست در بدنه تولید تئاتر کشور با او به بحث نشستیم.ایم گفت وگویی که تلاش می کند از دریچه نگاه یک گرافیست به تئاتر و نقش هنرهای تجسمی در آن، نگاهی تازه بیندازد.

پوستر تئاتر در کشور وضعیت خوبی دارد

سروش حیدری، عکاس و طراح پوستر تئاتر، درباره شاخصه های پوستر تئاتر نسبت به پوسترهای عرصه های دیگر می گوید. در کشور ما طراحی پوستر تئاتر بسیار حرفه ای کار می شود و جذاب تر از سایر پوسترها نیز هست. چون پوسترهای تئاتر در مقایسه با انواع دیگر پوستر، در کشور ما رایج ترند؛ چراکه فعالیت تئاتری ها در کشور رونق بسیار دارد.

او درباره تفاوت پوستر تئاتر با فیلم توضیح می دهد؛ در تئاتر کیفیت پوستر بسیار مهم تر از فروش است. برخلاف پوسترهای فیلم که بیشتر دنبال پررنگ کردن شخصیت یا سلبریتی هستند، چون در سینما اغلب فروش مهم تر از طراحی پوستر است. اما در تئاتر، کارگردان بیشتر

دوست دارد مفهوم نمایش و دغدغه ذهنی و دلی خودش را به مخاطب نشان دهد و بهترین راه این است، پوستر ی طراحی کند که خوب و دقیق محتوا را برساند؛ اما در فیلم این ساختار وجود ندارد.

رازگونه پوستر تئاتر را طراحی کنید

این هنرمند درباره اینکه

طراحی پوستر تئاتر باید

به چه شکل باشد

و چه ویژگی هایی

داشته باشد، بیان

می کند؛ همیشه به

دانشجویانم می گویم

پوستر طراحی طراحی

کنید که قصه تئاتر در

طراحی آن فاش نشود.

به عنوان مثال کلی

داستان را درمی و سعی

کنید طوری نشانه ها را

کنار هم بچینید که موضوع تئاتر برای مخاطب به صورت یک سؤال و معما بماند. چون اگر طوری پوستر را طراحی کنید تا قصه در ذهن مخاطب حتی به اشتباه لو برود. دیگر سراغ تماشای تئاتر نخواهد رفت؛ بنابراین پوستر تئاتر را می توان به شیوه ای طراحی کرد تا سؤال برانگیز باشد و ایهام ایجاد شود تا مخاطب بعد از دیدن تئاتر بفهمد چرا آن آیچکت در پوستر تئاتر قرار گرفته است. اگر کار را مخاطب ندیده باشد با ایهام درگیر است؛ اما اگر در پوستر یک شی یا نشانه ای به کار ببریم که قصه خیلی فاش نشود، مخاطب مجبور می شود تئاتر را ببیند.

او همچنین وضعیت پوستر تئاتر در مشهد را بسیار خوب می داند و می گوید، من همین اواخر چند پوستر تئاتر با طراحی چند نوجوان دیدم واقعا کیفیت خیلی خوبی داشتند. این هنرمند گرافیست درباره طراحی پوستر وقتی نشانه یا المان تصویری در تئاتر وجود ندارد، معتقد است؛ تایپوگرافی یک تکنیک در پوستر است که در این مواقع خیلی به کار می آید. در حقیقت متن تایپی است که نمی تواند قسمتی از ایده یا داستان تئاتر را در پوستر به مخاطب انتقال دهد. وقتی در تئاتر نشانه ای از آن نمی توان بیرون کشید یا مفاهیم به شکلی است که تصویری برای آن نیست. مانند احساس های مختلف که تصویری

ندارند، می توانیم از این ها تایپوگرافی تولید کنیم. خیلی از نمایش ها هم هستند که اسم جذابی دارند و با تایپوگرافی بهتر در می آیند. کارایی رنگ ها در طراحی سروش حیدری درباره نقش فضا سازی ها در گرافیک تئاتر می گوید؛ چه در طراحی پوستر و چه در طراحی لباس، رنگ ها کارایی بسیاری دارند. مثلاً یک صحنه تئاتر دراپد بر از پرده های قرمز و خیلی کلاسیک و سلطنتی است. اصلا مناسب نیست که پوستر ی بر خلاف این رنگ ها طراحی کنید و در تضاد با

آن. خیلی وقت ها از کارگردان تئاتر می پرسم در صحنه چه رنگ ها و آیتم هایی داری و پوستر را بر مبنای آن طراحی می کنیم. به طور مثال در نمایش «الکترا» هیچ آیچکتی به غیر از بازیگران نداشت. مثلاً حتی اگر در صحنه می خواستند آب معدنی باز کنند، باید حالت پاتومیم آن را اجرا می کردند و بیشتر این تئاتر فرم بود و بازیگران فقط دیالوگ داشتند. تنها آیتم نمایش این بود که روی صحنه با گچ های رنگی شکل خانه و موقعیت اتاق و آشپزخانه و پذیرایی را کشیده بودند. من همان را روی مقوای مشکی کشیدم و یک داس هم در گوشه ای از همان نمایش بود که تنها المان آن بود. آن طراحی در جشنواره تئاتر استان خراسان رضوی در سال ۱۴۰۰ جایزه گرفت و در جشنواره تئاتر فجر هم جزو آثار منتخب نمایشگاه بود. این هنرمند درباره دیگر آثارش می گوید؛ سال ۹۹ در جشنواره فجر برای پوستر «شاهکار» که یک پوستر تلفیقی از تایپوگرافی و تصویر بود و درباره کشته شدن یکی از پادشاهان قاجار است برگزیده شدم. ایده پوستر را خیلی اتفاقی پیش از آن رویداد، وقتی متن نمایش را خوانده بودم از کاشی کاری های کاخ گلستان تهران عکس گرفتم و با یک تایپوگرافی تلفیق کردم. برای آن پوستر در آن سال در جشنواره فجر مقام دوم را کسب کردم. من همان زمان پنج پوستر دیگر هم داشتم که همه از برگزیده های نمایشگاه جشنواره فجر بود. من چند سال متوالی در جشنواره فجر استان خراسان رضوی جایزه بهترین طراحی پوستر یا تقدیر را گرفتم. چند پوستر راه یافته به جشنواره های بین المللی اکوادور و لهستان و چند کشور دیگر داشتم که به درخواست برگزارکننده و با موضوع آن ها ارسال کردم و در جشنواره به نمایش گذاشته بودند. در همان جشنواره اکوادور دواثر من برای نمایشگاه آن جشنواره برگزیده شده بود.

پوستر، شناسنامه نمایش است

او با اشاره به اینکه برخی برای سفارش پوستر به هنرمند بیشتر به فکر کم کردن هزینه ها هستند، می گوید؛ این موضوع به ویژه در کارگردان های جوان و تازه کار و کم تجربه وجود دارد که می خواهند هزینه ها کم شود و سعی می کنند به افراد تازه کار سفارش کار دهند. وقتی هم سراغم می آیند می گویند یک پوستر ی طراحی کنید در حد این قیمت. البته من به این کارگردان ها هم حق می دهم. آن ها هم دوست دارند تئاتر کار

کنند و ذهنیت هایشان را روی صحنه بیاورند؛ ولی با شرایط اقتصادی موجود و هزینه بالایی که تولید یک تئاتر دارد؛ از جمله هزینه های بالای صحنه و طراحی آن، موارد جانبی و اجاره سالن راهی دیگر هم ندارند. ولی این را هم باید بدانند که پوستر، شناسنامه نمایش است و ماندگاری نمایش در تاریخ به پوستر تئاتر بستگی دارد. باید دقت کنند، یک پوستر خوب و در شأن تئاترشان طراحی کنند و طراحی، کارشان را انجام دهد که مبانی اولیه طراحی پوستر خوب را بلد باشد.

طراح خوب زیاد طرح می زند

این هنرمند درباره ایراد های یک پوستر تئاتر که مبانی اولیه را رعایت نکرده است، می گوید؛ گاهی در برخی از پوسترها می بینیم. عکس تمیز نیست و دوربری خوبی نشده است. خیلی وقت ها دیر به طراح داده می شود و می گویند طراحی را انجام بده که ما تا شب بیشتر زمان نداریم. ما در طراحی پوستر چیزی به نام «بریف نوشتن» داریم که تو تمام چیزی که در نمایش هست، باید بنویسی و بعد اتود بزنی. مثلاً من بریف می نویسم که این نمایش چه المان ها و رنگ ها و چه ارکان و احساساتی دارد و بعد در دفترم آن هایی که نمی توان در پوستر به کار برد را خط می زنم و مواردی را نگه می دارم و اتود می زنم. گاهی به هنرمند یا دانشجویانم می گویم اتود طراحی هایت کجاست؟ می گویند اتود نمی خواهد. در حالی که بریف و اتود مهم ترین چیزی است که یک طراح پوستر باید انجام دهد. وقتی ایده ها روی کاغذ می آید بسیار بهتر می توانیم کار کنیم. گاهی فکر می کنیم تا دوسه ایده را روی کاغذ بیاوریم؛ ولی من به دانشجویانم می گویم این قدر ایده بکشید که دیگر ایده هایتان را کسی دیگر نتواند انجام دهد و کلیشه ای نباشد. طراح خوب، طراحی است که وقتی اتود می زند و ۱۰۰ ایده را می کشد قلمش را بگذارد و بگوید دیگر ایده ای ندارم؛ اما بعد از آن دوباره ایده ای به ذهنش برسد و باز قلمش را در دست بگیرد. در طراحی پوستر این خیلی مهم است تا طراح اطرافش را به خوبی ببیند.

این هنرمند تا خود می کند؛ طراح، پوستر را

واقعا باید دوست داشته باشد و صرف بلد بودن و بزدادن برای آن به درد نمی خورد. باید پوستر رفیق زندگی تو به عنوان یک طراح باشد.

من عشقم پوستر است و دغدغه ام پوستر تئاتر است.

فیلم کوتاه، جایی برای دیده شدن ندارد

سید محمد مداح حسینی، رئیس انجمن سینمای جوانان مشهد نیز در این نشست بیان کرد؛ جذابیت این فیلم این بود که شخصیت اصلی آن یعنی «سینا»، در حد یک اثر کوتاه به ما معرفی شد. رخدادی که در آن داریم، می بینیم رخداد فیلم کوتاه است و در مقطعی ما را با یک شگفتی روبه رو کرده و سپس از آن دور می کند. وی ادامه داد: عنوان فیلم «کمد» که فضای بسته و محصور شدن را در ذهن متبادر می کند. بسیار با زمینه مضمونی فیلم عجین شده است. ما وارد جهان و محیطی می شویم که سال هاست دعوای فیزیولوژیست ها و روان شناسان این جنسیت محصول ژنتیک است یا تربیت؟ آزمایش های عجیب و غریبی نیز در این زمینه انجام شده است. اخراجی که پسر به دلیل واکشن، نوع پوشش و نوع رفتار متفاوتش برایش اتفاق می افتد، او را به یک محیط بسته می برد.

این منتقد سینما افزود؛ نوری که از بیرون به او می تابد و ترس او با محیط بیرون و پناه بردن به محیط بسته، بسیاری می تواند ما را با یک استعاره از روحمیات او روبه رو کند. یکی از نکات جذاب روایی فیلم این است که ما معلم، ناظم، مادر و سایر نقش های فیلم را نمی بینیم. اما تأثیر آن ها بر جهان این پسر وجود دارد. یکی از بخش هایی که به فیلم آسیب می زند، همین صداها بوده است.

اخبار هنری مشهد

تقدیر از فیلم ساز مشهدی در اکوادور

فیلم کوتاه «بیست و یک هفته بعد» به کارگردانی و تهیه کنندگی نسرین محمدپور، فیلم ساز مشهدی، در ادامه حضور جهانی خود در بیست و چهارمین دوره جشنواره کوئنکا در کشور اکوادور، توانست تقدیر ویژه هیئت داوران جشنواره را از آن خود کند. بیست و چهارمین جشنواره فیلم

کوئنکا، که قرار بود از ۴ تا ۹ تیرماه برابر با ۲۵ تا ۳۰ ژوئن در شهر سانتا آنا کوئنکا در کشور اکوادور برگزار شود، با تأخیر چند روزه برگزار شد. «بیست و یک هفته بعد» پیش از این، جایزه ویژه هیئت داوران یازدهمین دوره جشنواره فیلم نگاه تابو اسپانیا، جایزه بهترین فیلم کوتاه آسیایی بیست و هشتمین جشنواره بین المللی بوسان کره جنوبی و جایزه ویژه هیئت داوران سی و یکمین جشنواره بین المللی فیلم گولدن بول ادانا را از آن خود کرده بود.

درخشش اثر فیلم ساز مشهدی در ایتالیا

فیلم مستند «میراث باد» به کارگردانی نسیم سهیلی، فیلم ساز مشهدی، موفق به کسب جایزه از جشنواره بین المللی Asolo Art ایتالیا شد.

در بیانیه هیئت داوران برای اهدای جایزه آمده است: «فیلم «میراث باد» ساخته نسیم سهیلی مستندی باشکوه است که داستان آخرین

آسیایانی را روایت می کند که در فنون ساخت و مرمت آسیاب های بادی باستانی که نمونه ای از منطقه ای خاص از ایران است، مهارت دارد. این فیلم با استفاده ماهرانه از فیلم برداری و تدوین، قصد دارد میراث تاریخی و فرهنگی را که به دلیل بی توجهی در معرض نابودی است، ترویج و حفظ کند. این فیلم به دلیل تصاویر باشکوه، سرشار از حس شاعرانه و به دلیل تأکید بر لزوم حفاظت از میراث تاریخی و قومی، جایزه انتروییکا را دریافت کرد.»

چارشوق هنر

بازیگران «موسی کلیم...» به زودی مقابل دوربین می روند

تولید سریال «موسی کلیم...»^(۱) به زودی آغاز می شود و بازیگران مقابل دوربین خواهند رفت. به گزارش ایسنا، جدیدترین ساخته ابراهیم حاتمی کیا، زندگی حضرت موسی^(ع) را در پنج فصل روایت می کند. حاتمی کیا پیش تر در اظهارنظری درباره ساخت این مجموعه اعلام کرده است که

وظیفه خود دانسته، سربازی برای ساخت این مجموعه باشد. نسخه سینمایی «موسی کلیم...»^(۲) در چهل و سومین جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد و نوروز امسال هم در سینماها اکران شد. مهدی نقویان، رئیس مرکز سیمافيلم، تأکید کرده است که بعد از بازخورد های مثبتی که در جشنواره فیلم فجر گرفته اند، ساخت سریال «موسی کلیم...»^(۳) هیچ گاه متوقف نشد، پیش تولید با جدیت پیگیری شد و از آنجا که تولید چون ویرچوال است، بخش هایی که مرتبط با ویرچوال است، متوقف نشد و ادامه پیدا کرد.

ساخت سری جدید «پایتخت» در منطقه آزاد ارس

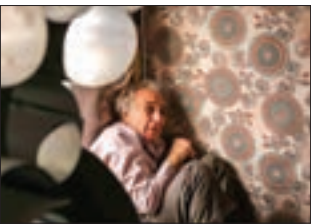

نویسنده، طراح داستان و بازیگر سریال «پایتخت» با حضور در منطقه آزاد ارس زمینه ساخت سری جدید این سریال را در منطقه آزاد ارس بررسی کرد. محسن تنابنده با ابراز رضایت از امکانات و ظرفیت های این منطقه از

آمادگی خود برای ساخت سریال ها و فیلم های جدید در منطقه آزاد ارس

خبر داد و گفت: این منطقه ظرفیت های فراوانی در زمینه های مختلف صنعتی، گردشگری، تاریخی و طبیعی دارد و حتی منطقه آزاد ارس می تواند در صورت فراهم شدن شرایط، میزبان ساخت سری جدید سریال پایتخت نیز باشد.

«ترک عمیق» از ۲۵ تیر اکران می شود

فیلم سینمایی «ترک عمیق» به نویسندگی و کارگردانی آرمان زرین کوب از چهارشنبه ۲۵ تیر اکران خود را در سینماهای سراسر کشور آغاز می کند. «ترک عمیق» که در ژانر سایکودرام ساخته شده است، با بازی رضا بابک، گلچهره سجادیه و بابک

انصاری در چهل و سومین جشنواره

فیلم فجر نیز حضور داشت. این فیلم همچنین موفق به کسب چهار عنوان نامزدی در رشته های بهترین فیلم اول، بهترین کارگردانی، بهترین موسیقی و بهترین فیلم برداری شد و پیش از این نیز با حضور در جشنواره های بین المللی به کسب جوایز و افتخاراتی از جمله بهترین کارگردانی و بهترین فیلم نامه بخش ویژه جشنواره فیلم آسیایی بارسلون موفق شده بود. «ترک عمیق» داستان پیرمردی به نام محمود را روایت می کند که به تازگی از بیمارستان روانی مرخص شده است. زمان زیادی از ورود او به خانه نمی گذرد که مهمان ناخوانده ای به جمع او و همسرش اضافه و رازهایی تاریک برملا می شود.

«در آغوش درخت» در مسکو ۲ جایزه گرفت

فیلم سینمایی «در آغوش درخت»، به کارگردانی بابک خواجه پاشا و تهیه کنندگی محمد رضا مصباح و سجاد نصراللهی نسب، در جشنواره بین المللی Within the Family که از تاریخ ۷ تا ۲۰ ژوئیه ۲۰۲۵ (۱۱ تا ۱۷ تیر) در شهر مسکو برگزار شد، موفق به کسب ۲ جایزه شد. این فیلم که از تولیدات

مشترک سازمان سینمایی سوره و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است، جایزه بهترین فیلم این رویداد بین المللی را گرفت و مارال بنی آدم، بازیگر این اثر نیز جایزه بهترین بازیگر زن را دریافت کرد. این فیلم پیش از این نیز در جشنواره های مختلف داخلی و بین المللی جوایز متعددی را به دست آورده است. جشنواره Within the Family با حضور فیلم هایی از کشورهای مختلف، فرصتی منحصربه فرد برای تبادل فرهنگی و نمایش آثار سینمایی با محوریت خانواده و کودکان فراهم می کند.